

Chambre des Représentants

SESSION 1969-1970.

1er JUIN 1970.

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention Benelux en matière de dessins ou modèles, signée à Bruxelles le 25 octobre 1966, et de l'Annexe (loi uniforme).

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ETRANGERES (1),
PAR M. MUNDELEER.

MESDAMES, MESSIEURS,

Au même titre que la Convention Benelux instaurant la loi uniforme en matière de marques de produits, signée à Bruxelles le 19 mars 1962, la loi uniforme en matière de dessins ou modèles est une étape de l'unification économique que s'est assignée l'Union économique Benelux. En vertu de l'article 7 du Traité instituant cette Union, les Hautes Parties contractantes veillent en commun à ce qu'aucune disposition législative ou réglementaire, ni aucune autre disposition de droit public, ne fausse les conditions de concurrence sur leurs territoires. Or, l'octroi sur le plan national de droits exclusifs en matière de dessins et modèles peut constituer une entrave à la libre circulation des marchandises. C'est ce que la Convention a pour but d'empêcher.

Actuellement, parmi les trois Etats du Benelux, seule la Belgique possède une législation de *lege data* en matière de dessins et modèles; il s'agit de l'arrêté royal n° 91 du

(1) Composition de la Commission:

Président: M. Van Acker.

A. - Membres: MM. De Keersmaeker, De Vlies, Dewulf, Meyers, Schyns, Vandamme, Van Elslande, Wigny. - De Keulenetr, Geldolf, Glinne, Larock, Radoux, Van Acker, Van Eynde, - Boey, Corbeau, Lerouge, Mundeleer, Van Offelen, - De Facq, Van der Elst. - Outers,
B. - Suppléants: MM. Cleey, d'Alcantara, Nothomb, Sioelen. - Beudson, Close, Lacroix, Van Lent, - De Croo, Del'orge, Gillet. - Coppieters. - Bertrand (P.).

Voir:

61S (1969-1970) :

- N° 1: Projet de loi (+ Annexe).

/~

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1969-1970.

4 JUNI 1970.

WETSONTWERP

houdende goedkeuring' van het Benelux-Verdrag inzake tekeningen of modellen, ondertekend te Brussel op 25 oktober 1966, en van de Bijlage (eenvormige wet),

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BUITENLANDSE ZAKEN (1),
UITGEBRACHT DOOR DE HEER MUNDELEER.

DAMES EN HEREN,

De eenvormige wet inzake tekeningen of modellen is, net zoals het te Brussel op 19 maart 1962 ondertekende Benelux-Verdrag houdende invoering van de eenvormige wet inzake de warenmerken, een bestanddeel van de economische eenmaking welke de Benelux Economische Unie nastreeft... Op grond van artikel 7 van het Verdrag tot instelling van deze Unie zien de Hoge Verdragsluitende Partijen er gezamenlijk op toe dat geen wettelijk of uitvoerend voorschrift noch enig ander publiekrechtelijk voorschrift de mededingingsvoorwaarden op hun grondgebieden verstoort. Nu kan het toekennen van uitsluitende rechten inzake tekeningen en modellen op nationale basis een belemmering vormen voor het vrije goederenverkeer. Het doel van het Verdrag is dit te beletten.

Van de drie Benelux-Staten bezit slechts België thans een wetgeving de *lege data* inzake tekeningen en modellen, nl. het koninklijk besluit n° 91 van 29 januari 1935. In

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Van Acker.

A. - Leden: de heren De Keersmaeker, De Vlies, Dewulf, Meyers, Schyns, Vandamme, Van Elslande, Wigny. - De Keulenetr, Geldolf, Glinne, Larock, Radoux, Van Acker, Van Eynde. - Boey, Corbeau, Lerouge, Mundeleer, Van Offelen. - De Facq, Van der Elst. - Outers.
B. - Plaatsvervangers : de heren Claeys, d'Alcantsre, Nothomb, Swaen. - Beudson, Close, Lacroix, Van Lent. - De Croo, Delforge, Gillet. - Coppieters. - Bertrend (P.J.).

Zie :

61S (1969-1970) :

- Nr 1: Wetsontwerp (+ Bijlage).

H. - 543.

29 janvier 1935. Au Luxembourg et aux Pays-Bas, il n'y a de protection à cet égard que pour les objets considérés comme produits de l'art appliqué et dont l'imitation servile constitue une faute civile.

En Belgique, on estime que la protection actuellement en vigueur - sous le régime de la loi de 1886 sur le droit d'auteur - est trop étendue, tandis qu'au Luxembourg et aux Pays-Bas le domaine des produits susceptibles d'être protégés par la loi, limités aux seuls objets de l'art appliqué, est jugé trop restreint.

La Convention, qui est soumise à votre approbation, introduit dans les législations nationales des trois pays du Benelux une loi uniforme qui accorde aux dessins ou modèles auxquels elle est applicable, une protection qui s'étend à l'ensemble des territoires européens de ces pays (art. 1 et 11). Elle institue une administration commune, le « Bureau Benelux des Dessins ou Modèles », qui sera chargée de l'exécution de la loi uniforme et de la réglementation d'application et dont le siège est fixé à La Haye (art. 2, 3 et 8).

La Convention charge un conseil d'administration d'assurer le fonctionnement du Bureau Benelux des Dessins ou Modèles et détermine la mission et la composition de ce conseil. Elle pose le principe que les frais de fonctionnement du Bureau sont couverts par ses recettes (art. 3, 4, 5, 6 et 7).

Elle détermine l'autorité des décisions judiciaires rendues dans un des trois Etats en matière de nullité du dépôt et d'extinction du droit au dessin ou modèle, et les conditions dans lesquelles la radiation prononcée judiciairement est effectuée par le Bureau (art. 9).

Les questions d'interprétation de la loi uniforme sont confiées à la connaissance de la Cour de Justice Benelux dont la création fait l'objet du Traité signé le 31 mars 1965 et du Protocole additionnel au Traité signé le 25 octobre 1966 (art. 10).

Enfin, la Convention fixe la date de sa mise en vigueur et celle de l'entrée en vigueur de la loi uniforme (art. 13), ainsi que la durée pendant laquelle elle restera en vigueur. L'UE énonce également les conditions de sa révision et celles qui sont imposées aux Hautes Parties contractantes pour sa dénonciation (art. 14).

La loi uniforme, annexée à la Convention, est divisée en quatre chapitres:

- le premier chapitre est consacré aux dessins et modèles tombant sous l'application de la loi (art. 1 à 20);

- le deuxième traite des dessins et modèles ayant un caractère artistique marqué et qui bénéficient déjà de la protection de la législation sur le droit d'auteur (art. 21 à 24);

- le troisième porte sur les droits acquis et les dispositions transitoires (art. 25 à 27);

- le quatrième contient des dispositions générales et celles relatives à la compétence des tribunaux (art. 28 à 30).

Les articles 1 et 2 donnent la définition de ce qu'il faut entendre par dessin ou modèle. En principe, l'aspect nouveau de tout produit ayant une fonction utilitaire peut être protégé. Des formes purement fonctionnelles d'un produit ayant pour but d'obtenir un effet technique sont exclues de la protection légale.

Le but essentiel de la loi uniforme est de garantir au créateur son droit intellectuel sur le modèle qu'il a créé.

Luxemburg en Nederland bestaat el' in dit opzicht slechts bcscherming voor de voorwerpen welke als werken van op nijverheid toegepaste kunst worden beschouwd, en waarvan de narnaak als slaafse navolging een onrechtmatige daad oplevert,

In België wordt de thans vigerende bescherming -- die wordt geregeld door de auteurswet van 1886 -- te uitgebreid geacht, terwijl in Luxemburg en Nederland het terrein van de produkten die wettelijk kunnen worden beschermd, d.i. uitsluitend de voorwerpen van toegepaste kunst, te eng geacht wordt.

De Overeenkomst die U ter goedkeuring wordt voorgelegd, voert in de nationale wetgevingen van de drie Benelux-landen een eenvormige wet in, waarbij aan de tekeningen of modellen waarop ze toepasselijk is een bescherming wordt verleend die zich tot het hele Europese gebied van deze landen uitstrekt (artt. 1 en 11). Zij stelt een gemeenschappelijk bestuur in, namelijk het « Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen » dat belast zal zijn met de uitvoering van de eenvormige wet en van de toepassingsreglementen en waarvan de zetel te 's-Orevenhage is gevestigd (artt. 2, 3 en 8).

De Overeenkomst belast een raad van bestuur met de leiding van het Benelux-Bureau voor Tekeningen en Modellen en bepaalt de opdracht en de samenstelling van deze Raad. Zij legt het beginsel vast volgens hetwelk de lopende uitgaven van het Bureau door zijn ontvangsten dienen te worden gedekt (artt. 3, 4, 5, 6 en 7).

Zij legt het gezag vast van de gerechtelijke beslissingen die in een van de drie Staten worden gegeven op het stuk van nietigheid van een depot en van verval van het recht op een tekening of een model. Zij bepaalt ook de voorwaarden waaronder de door de rechter uitgesproken doorhaling door het Bureau wordt verricht (art. 9).

Het Benelux Gerechtshof waarvan de instelling het voorwerp uitmaakt van het op 31 maart 1965 ondertekend Verdrag en van een op 25 oktober 1966 ondertekend aanvullend Protocol bij het Verdrag (art. 10) neemt kennis van de vragen om uitlegging van de eenvormige wet.

Ten slotte bepaalt de Overeenkomst de datum voor haar inwerkingtreding en die voor de inwerkingtreding van de eenvormige wet (art. 13) alsmede de duur tijdens welke zij van kracht blijft. Zij stelt ook de herzieningsvoorwaarden vast, alsmede die welke aan de Hoge Verdragssluitende Partijen voor haar opzegging zijn opgelegd (art. 14).

De bij het Verdrag gevoegde eenvormige wet is verdeeld in vier hoofdstukken:

- het eerste hoofdstuk is gewijd aan de tekeningen en modellen die onder toepassing van de wet vallen (artt. 1 tot 20);

- het tweede handelt over de tekeningen en modellen die een uitgesproken kunstzinnig karakter bezitten en reeds onder de bescherming van de auteurswet vallen (artt. 21 tot 24);

- het derde heeft betrekking op de verkreëgen rechten en de overgangsbepalingen (artt. 25 tot 27);

- het vierde bevat de algemene bepalingen evenals die betreffende de bevoegdheid van de rechtbanken (artt. 28 tot 30).

De artikelen 1 en 2 bepalen wat dient te worden verstaan onder tekening of model. In beginsel kan het nieuwe uiterlijk van elk voortbrengsel dat een gebruiksfunctie heeft, worden beschermd. Louter functionele vormgevingen van een voortbrengsel met het doel een technisch effect te bereiken, zijn van de wettelijke bescherming uitgesloten.

Het voornaamste doel van de eenvormige wet is het intellectuele recht van de ontwerper op zijn model te waar-

Elle instaure le système du dépôt obligatoire, qui confère des droits d'exploitation exclusifs.

L'article 3 consacre le principe du caractère attributif du premier dépôt, ce qui signifie que le droit exclusif sur le modèle ou le dessin est lié au premier dépôt. Il peut s'effectuer sur le territoire Benelux par l'enregistrement au Bureau Benelux des Dessins ou Modèles à La Haye (art. 8); le dépôt international se fait conformément à l'Arrangement de La Haye, révisé en dernier lieu le 28 novembre 1960, par enregistrement au Bureau international à Genève (art. 10).

La loi uniforme prévoit, en outre, la publication de l'enregistrement. Cette publication se fera dans le plus bref délai possible après l'enregistrement et comprendra une représentation du produit (art. 9-3).

En vertu de l'article II, le déposant peut demander que la publication de l'enregistrement soit ajournée pendant une période qui ne pourra excéder douze mois prenant cours à la date du dépôt. Cette disposition présente surtout de l'utilité pour les « entreprises saisonnières », telles que les entreprises de mode, parce que la publication immédiate de leurs modèles pourrait faciliter une certaine imitation,

L'enregistrement du dépôt Benelux a une durée de cinq années prenant cours à la date du dépôt, mais il peut être renouvelé pour deux périodes successives de cinq années (art. 12). Le dépôt international a une durée de quinze années (art. 7 de l'Arrangement de La Haye).

Aux termes de l'article 13, le droit exclusif à un dessin ou modèle peut faire l'objet de licences. Si celles-ci sont assorties de limitations autres que celles dans le temps, ces limitations n'ont pas d'effet quant à l'application de la loi.

Le déposant dispose d'une action en contrefaçon pour défendre ses droits d'exploitation exclusifs (art. 14).

Seul le titulaire d'un droit de possession personnelle est à l'abri de l'action en contrefaçon. On entend par là le tiers qui a fabriqué les mêmes produits avant la date du dépôt, sans que cette fabrication ait acquis dans le territoire Benelux une notoriété de fait (art. 17).

Les auteurs de la loi uniforme ont, enfin, dû donner une solution au problème de la coexistence de la protection des modèles et de la protection en vertu du droit d'auteur (art. 21 à 24).

Le projet prévoit la possibilité d'une double protection, lorsqu'un modèle présente un caractère artistique marqué. L'auteur d'un tel modèle bénéficie de la protection prévue par le droit d'auteur, c'est-à-dire cinquante années *post mortem* ou à partir de la création du modèle. S'il entend bénéficier en même temps de la protection accordée par la législation en matière de modèles, il doit déposer le modèle.

Pour que les tiers ne soient pas induits en erreur après l'expiration du délai de protection du modèle, et ne s'imaginent pas à tort que ledit modèle est tombé dans le domaine public, le déposant doit, au cours de l'année qui précède l'extinction du droit exclusif au dessin ou modèle, faire consigner au registre des modèles une déclaration spéciale à l'effet de maintenir son droit d'auteur. A défaut de cette déclaration, le droit d'auteur sur le modèle expirera en même temps que le droit exclusif au modèle,

Le 11 novembre 1964, le Conseil interparlementaire consultatif de Benelux a émis, après une étude approfondie et sous réserve de l'insertion de plusieurs amendements

borgen. Zij voert het verplichte depot in, dat exclusieve exploitatierechten verleent.

In artikel 3 wordt het principe van het rechtscheppend karakter van het eerste depot vastgelegd: dit betekent dat het uitsluitend recht op het model of op de tekening wordt verkregen door het eerste depot. In het Benelux-gebied kan dit depot verricht worden door inschrijving bij het Benelux-Bureau voor Tekeningen en Modellen te 's-Gravenhage (art. 8); het internationaal depot geschiedt, volgens de bepalingen van de Overeenkomst van 's-Gravenhage, die het laatst werd gewijzigd op 28 november 1960, door inschrijving bij het Internationaal Bureau te Genève (art. 10).

De eenvormige wet bepaalt bovendien dat de inschrijving zal worden gepubliceerd. Deze publikatie zal zo spoedig mogelijk na de inschrijving gebeuren en een afbeelding van het voortbrengsel bevatten (art. 9-3).

Krachtens artikel II kan de deposant verzoeken de publikatie van de inschrijving gedurende een periode van niet meer dan twaalf maanden op te schorten te rekenen vanaf de datum van het depot. Deze bepaling is vooral in het voordeel van bepaalde seizoenbedrijven » uitgevaardigd, zoals bij voorbeeld de modebedrijven, omdat de onmiddellijke publikatie in zeker opzicht de namaak zou kunnen vergemakkelijken.

De inschrijving van het Benelux-depot heeft een geldigheidsduur van vijf jaar, doch kan voor twee achtereenvolgende termijnen van vijf jaar worden vernieuwd (art. 12). Het internationaal depot heeft een geldigheidsduur van vijftien jaar (artikel 7 van de Overeenkomst van Den Haag).

Krachtens artikel 13 kan het uitsluitend recht het voorwerp van licenties uitmaken. Indien hierin beperkingen gemaakt worden, die geen beperkingen zijn wat betreft de duur, hebben deze beperkingen geen gevolg op de toepassing van de wet.

De deposant beschikt over een actie wegens inbreuk om zijn exclusieve rechten te beveiligen (art. 14).

Alleen de houder van een recht van voorgebruik is tegen de actie wegens inbreuk gevrijwaard. Hiermee wordt bedoeld de fabricant die voor het depot dezelfde voortbrengselen heeft vervaardigd, zonder dat deze in het Benelux-gebied feitelijke bekendheid verworven hebben (art. 17).

Ten slotte hebben de opstellers van de eenvormige wet aan het vraagstuk van de coëxistentie van de modellenbescherming en van de auteursrechtelijke bescherming een oplossing moeten geven (artt. 21 tot 24).

Indien een model een duidelijke kunstwaarde vertoont, wordt door het ontwerp in de mogelijkheid van een dubbele bescherming voorzien. De auteur van een dergelijk model geniet het voordeel van de door de auteurswet verleende beschermingsduur: vijftig jaar *post mortem* of vanaf de creatie van het model. Indien hij terzelfder tijd van de modellenbescherming wenst te genieten, moet hij het model deponeren.

Opdat de derden niet misleid worden na het verstrijken van de beschermingsduur van het model, en ten onrechte denken dat het model in het openbaar domein gevallen is, heeft de deposant de verplichting, in de loop van het jaar dat voorafgaat aan het verval van het uitsluitend recht op de tekening of het model, een bijzondere verklaring af te leggen met het oog op de instandhouding van zijn auteursrecht. Bij ontstentenis van deze verklaring zal het auteursrecht op het model gelijktijdig met het modelrecht vervallen,

Op 14 november 1964 heeft de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, na een grondige studie en onder voorbehoud van de invoering van verscheidene amende-

dans le projet de loi uniforme. un avis favorable (Conseil Benelux. Doc 46/1 à 3. *Annales* du 14 novembre 1964). Le texte qui vous est soumis tient compte de ces amendements. Pour une meilleure compréhension de la portée de la loi uniforme, nous renvoyons à l'exposé des motifs commun accompagnant le projet tel qu'il était soumis au Conseil interparlementaire consultatif de Benelux (Doc. 46/1).

Un membre de la Commission a fait remarquer qu'il est d'usage depuis longtemps d'insérer également dans le Document parlementaire pour les accords Benelux, le texte de l'«exposé commun des motifs» rédigé par les trois Gouvernements, ce qui n'est pas le cas pour le projet de loi portant approbation de la Convention Benelux en matière de dessins ou modèles.

Le Ministre des Affaires étrangères a répondu qu'il ferait parvenir le texte du document manquant. Celui-ci a été, depuis, lors, distribué sous forme d'annexe du Document n° 615/1 (1969-1970) de la Chambre des Représentants.

La Commission a adopté le projet de loi à l'unanimité moins une abstention.

Le Rapporteur,
G. MUNDELEER.

Le Président,
A. VAN ACKER.

menten in het ontwerp van eenvormige wet, een gunstig advies uitgebracht [Beneluxraad, *Stuk* 46/1 à 3. *Handelingen* van 14 november 1964). In de U voorgelegde tekst wordt met die amendementen rekening gehouden. Voor een beter inzicht in de draagwijdte van de eenvormige wet verwijzen wij naar de gemeenschappelijke memorie van toelichting bij het ontwerp zoals het aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad werd voorgelegd (*Stuk* 46/1).

Een lid van de Commissie merkt op dat het sinds geruime tijd de gewoonte is voor de Benelux-akkoorden in het Parlement *Stuk* ook de tekst van de door de drie Regedngen opgemaakte «gemeenschappelijke memorie van toelichting» af te drukken, wat niet gebeurd is voor het wetsontwerp houdende goedkeuring van het Benelux-Verdrag inzake tekeningen en modellen.

De Minister van Buitenlandse Zaken antwoordt dat hij de tekst van het ontbrekende document zal bezorgen. Die tekst is inmiddels rondgedeeld als bijlage van *Stuk* n° 615/1 (1969-1970) van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

De Commissie neemt het wetsontwerp, op één onthouding na, eenparig aan.

De Verslaggever,
G. MUNDELEER.

De Voorzitter,
A. VAN ACKER.